An Act of Becoming
(The Thick of Things)

“It is not the critic who counts; not the man who points out how the strong man stumbles, or where the doer of deeds could have done them better. The credit belongs to the man who is actually in the arena, whose face is marred by dust and sweat and blood; who strives valiantly; who errs, who comes short again and again, because there is no effort without error and shortcoming; but who does actually strive to do the deeds. Who knows great enthusiasms, the great devotions; who spends himself in a worthy cause; who at the best knows in the end the triumph of high achievement, and who at the worst, if he fails, at least fails while daring greatly.”

- Theodore Roosevelt, Toespraak Sorbonne Universiteit Parijs, 23 April 1910. Uit ‘De Kracht van Kwetsbaarheid’ van Brene Brown.

Over wie spreekt Roosevelt hier? Een politicus? Een activist? Of misschien een kunstenaar? Ik herken hierin mijn eigen strijd om gezien te worden, erbij te horen en mijn eigen gevecht voor gelijkheid en gerechtigheid. In de arena van het schrijven word ik constant geconfronteerd met externe factoren die ik moet overwinnen. Externe gevechten die verbonden moeten zijn aan mijn innerlijke groei, maar toch factoren die mijn ontwikkeling belemmeren.

In 1995 vertrok ik van A naar B op zoek naar de kortste weg naar mezelf. Die reis was bedoeld als een reis naar binnen, op zoek naar mezelf. Helaas werd het een externe reis. Aangekomen op bestemming werd ik een object van een onderzoek, een label; een asielzoeker. Ik ben opgevangen, maar niet ontvangen. Opgevangen in een asielzoekers-centrum. Ik voelde mij als een kunstobject in een museum, ontplaatst uit zijn natuurlijke habitat. Op zoek naar een nieuwe inbedding.

Net zoals de rituele en religieuze beelden in het werk van Mitchel Breed ben ik ontplaatst uit mijn natuurlijke habitat, ontplaatst in een vreemd land, in een vreemde cultuur. Ik kan mezelf identificeren met kunstobjecten die ontworteld zijn en opnieuw ingebed moeten worden. Maar wat is er voor ons nodig om opnieuw te kunnen aarden?

Met de kennis van nu weet ik dat verandering tijdens de tocht onvermijdelijk is. Mijn reis naar het westen veranderde mij. Deze ‘ontplaatsing’ maakte mijn schaduwkant zichtbaar. Ik sta kwetsbaar in de arena. Door mijn kwetsbaar-heid te laten zien durf ik in contact te komen met mijn keerzijde.

Ik ben nog steeds onderweg.

The Thick of Things

"The true purpose of art was not to create beautiful objects, he discovered. It was a method of understanding, a way of penetrating the world and finding one's place in it, and whatever aesthetic qualities an individual canvas might have were almost an incidental by-product of the effort to engage oneself in this struggle, to enter the thick of things"

- Paul Auster, Moon Palace.

In een van onze gesprekken vertelt Mitchel me dat hij zich in een deel van het citaat van Roosevelt herkent, zowel in het enthousiasme, de toewijding als in het tekort schieten. Maar hij herkent zich minder in het heroïsche aspect en de externe strijd, waarin ik mezelf herken. Tegenover mijn quote van Roosevelt plaatst hij een quote uit Moon Palace, van Paul Auster. Voor hem is het kunstenaarschap een 'jezelf positioneren', een manier om je tot de wereld om je heen te verhouden en te reflecteren op jouw plaats daarin. Dit noem ik een intern conflict. Terwijl ik met een extern conflict te maken heb, waarbij voor mij een uitdaging staat met een externe kracht.

Als je alleen maar op zoek bent naar mooie kunstwerken, dan moet je niet bij Mitchel Breed zijn. Wel als je openstaat om na te denken, vragen te stellen en te beantwoorden. Als je de verdieping wilt zoeken in de geschiedenis van Europese kunst en cultuur, zoals altaarstukken, fresco's en rituele kunst-objecten uit verschillende culturen. Alleen zo kun je de werkelijke schoonheid van zijn werk zien.

" because there is no effort without error and shortcoming "

In relatie tot de begrippen 'inbedding' en 'ontplaatsing' vragen we ons af welke rol kunst en de kunstenaar in de samenleving innemen. Hoe verhoudt de kunstenaar zich tot zijn omgeving? En hoe verhoudt die omgeving zich tot die kunstenaar en zijn kunst?

Jezelf hiertussen positioneren is een rommelig proces, vaak zonder helder antwoord. Zo komen we er in ons gesprek achter dat we beiden deze begrippen vanuit zowel abstracte, intellectuele, artistieke en persoonlijke interesses benaderen. Dat laatste, het persoonlijke gaat bij mij gepaard met diepe emotionele kwetsbaarheid. Ik moet durven die kwetsbaarheid als kracht in te zetten. Alleen op deze manier kan ik de arena met opgeheven hoofd verlaten.

Mijn vlucht uit het toen door oorlog verscheurde Sierra Leone naar Nederland krijgt met deze begrippen een andere lading. Als ontwortelde ben ik door de oorlog uit mijn vertrouwde omgeving weggerukt. Schakelen tussen twee werelden en culturen hebben mij tot een levenskunstenaar gemaakt. Als een schaker doe ik elke dag zetten tussen daar en hier. Door mijn brede speelveld is het onmogelijk om de consequenties van elke zet te overzien. Inzicht, ervaring en moed blijken medebepalend te zijn voor de zetkeuze. Mijn speelstijl wisselt door de jaren heen van passief, tactisch, agressief naar forcerend of radicaal.

Als levenskunstenaar weet ik dat mijn theaterstuk nooit hetzelfde zal zijn. Omdat ik beweeg, transformeer ik continu. Wie verhuist, vindt zijn huis niet meer terug en staat tegelijk als een bang en nieuwsgierig kind in de wereld. Verhuizen is vervreemding, ontworteling is incasseren, triomferen, falen en weer opstaan.

Waar ik in de arena deze externe strijd voer, op zoek naar erkenning en acceptatie door de ander, maakt Mitchel een innerlijke ontdekkingsreis. Hij gaat met zijn aandacht naar binnen: door middel van zelfreflectie probeert hij inzicht te krijgen in de eigen cultuur en probeert zich daartoe te verhouden.

Het onderzoek van het ‘zelf’ in relatie tot de ‘ander’ levert een verwarrende samenhang op. Begrippen als ‘zelf’ en ‘ander’ of ‘inbedding’ en ‘ontplaatsing’ kunnen op verwarrende manieren door elkaar lopen. Dat kan zowel vanuit een externe, als innerlijke strijd.

Jezelf daartussen positioneren, dat is: ‘To enter the thick of things’.

- Babah Tarawally